

סוכה כד: (משנה) עד כה: (2 שורות מלמטה)

בית סאתיים: שטחה של חצר המשכן - מאה אמה על חמשים אמה (5000 אמה מרובעות). (זהו שטח הראוי לזריעת סאתיים תבואה (26.5 ליטר). שטח שלא הוקף לדירה: אם הוא קטן מבית סאתיים - הוא נחשב רה", אם הוא גדול מבית סאתיים - הוא נחשב כרמלית ואסור לטלטל בו (מדרבנן) יותר מ4 אמות.

העוסק במצוה פטור מהמצוה -

- א. הראשונים נחלקו האם פטור זה קיים רק כאשר המצוה הראשונה מונעת ממנו לעשות את המצוה השנייה. או שהוא פטור מהמצוה השנייה גם אם יכול לעשות את שתי המצוות יחד. (לפי ההבנה הראשונה שלוחי מצוה פטורים מסוכה כיוון שזה יקשה עליהם במשימתם, לפי ההבנה השנייה הם פטורים כיוון שאדם שנמצא בשליחות הקב"ה לבצע מצוה לא הטריחוהו לעשות מצוה אחרת)
- ב. דין זה תקף רק על מצוות עשה - במצוות לא תעשה חייב גם העוסק במצוה אחרת

משנה

סוכה שהאילנות משמשות לה כדפנות - כשרה.

תירוץ:

בכל המקרים הללו מדובר באילן שנקשר באמצעות ענפים ולכן אינו מתנועע.

קושיה: מ- 4 מקורות אנו רואים שמחיצה הנעה ברוח נחשבת מחיצה

משנתנו: אילן יכול לשמש כדופן לסוכה.
ברייא: אילן יכול לשמש כדיומד.
משנה בעירובין: אילן יכול לשמש כמחיצה (להגדירה כרשות היחיד).
ברייא: שיבולים נחשבים מחיצה (כדי להחשיב שטח כרשות היחיד).

רב אחא בר יעקב:

מחיצה שאינה עומדת יציב ברוח מצויה - לא נחשבת מחיצה.

מדוע צריך 2 מקורות:

ממקור א' לומדים ש:
 דין זה תקף גם כש - 2 המצוות קיימות יחד (בפסח שני מצות מת מצוה היתה קיימת שבוע לפני מצות הפסח).

ממקור ב' לומדים ש:
 דין זה תקף גם כשעל המצוה השנייה יש עונש כרת (קרובן פסח).

מקור דין 'העוסק במצוה פטור מן המצוה'

מקור א':

"*בשמתך במיתק ובלכתך בדרכך*" - בהליכה שלך (לדבר הרשות) - חייבים במצוות, בהליכה של מצוה - פטורים.

מקור ב':

לדעת ר' יצחק: האנשים שנדחו לפסח שני - עסקו במת מצוה לפני הפסח. הם נטמאו למת למרות שהטומאה תמנע מהם להקריב קרבן פסח!

משנה

פטורים מסוכה:

1. שלוחי מצוה.
2. חולים ומשמייהם.
3. אכילה ושתית עראי.

רק הטרוד במצוה פטור ממצוה - לכן:

הכונס את האלמנה - חייב (למרות שזו מצוה) - כי הוא לא טרוד.

טבעה ספינתו בים - חייב (למרות שטרוד) - כי זו לא מצוה.

אבל - חייב (למרות שטרוד) - כי זו לא מצוה (אין חובה להצטער).

דין זה נלמד מיחזקאל (שהיה אבל וחויב באופן חריג בתפילין).

רק צער שנובע מהשיבה בסוכה - פוטר ממצות סוכה. (צער כללי שלא קשרו לסוכה - לא פוטר משיבה בסוכה)

הם מצווים לשמוח, ומקום השמחה צריך להיות במקום של החופה (שלא יכולה להיות בסוכה) ובמקום הסעודה.

מימרות של ר' אבא בר זבדא:

• אבל - פטור מתפילין (ביום הראשון).

• אבל - חייב בסוכה.

• חתן ושושביניו ובני החופה - פטורין מהסוכה.

קושיה:

מדוע לא ניתן לחייב לערוך את החופה בסוכה?

תירוצים:

אביי: שמא משהו יתייחד עם הכלה כשהחתן ירד לבית. (חשש זה קיים רק כשלא מצויים אנשים)

רבא: משום צער החתן (המקום קטן ופתוח ולא נעים לו לשמוח עם כלתו).